

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Decisio CXLVIII. De Capitulo pensionem annuam exigente à suo Vicario
titulô absentiaë.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

tit. 39. n. 247. & alii ab his citati doceant, posse Judicem (non teneri) absolutum à censura pro foro interno tractare ut absolutum etiam in foro externo & contentioso, si is absolutionem per testimonium v. g. Confessarii, cui demandata est absolutio, satis probet. In præsentiamen casu, si res deferretur Romam, & à Dataria examinaretur causa pro foro externo, & ibi Henricus declararetur tanquam Simonie reus, commissæ in consecutione prioris parochiæ, non posset Judex inferior, licet aliàs competens, etiam Episcopus, attendere absolutionem præ-

cisè pro foro interno obtentam, nec posset Henricum pro foro externo tractare ut absolutum. Ratio, quia per hoc, quòd tribunal Pontificium semel se immiscuerit huic causæ, & manum apposuerit, inferioris Judicis, etiam Episcopi, ligatæ sunt manus ita, ut, licet vellet, non tamen posset renitente Pontificis tanquam Superioris Curiæ efficaciter tractare Henricum ut absolutum eique pro foro externo pœnas remittere: sicut, quomodo Superior ad se avocat causam ab inferiori Judice, cessat hujus potestas, & ligatur.

TITULUS IV.

Ne Prælati Vices suas vel Ecclesias sub annuo censu concedant.

DECISIO CXLVIII.

De Capitulo pensionem annuam exigente à suo Vicario sub titulo *absentia*.

SPECIES FACTI.

Capitulum Ecclesiæ cujusdam collegiatæ præter alias etiam sibi pleno jure incorporatam habet parochiam B. à cujus administratore, vicario suo, à multis jam annis sub

titulo *absentia*, ut vocant, exegit & accepit annuam pensionem 200. florenorum. Non ita pridem per obitum vacare contigit dictam parochiam, vel Vicariatum, & Kilianus prævia

pravia presentatione à Capitulo facta monitus est, ab ipso deinceps non 200. sed 300. florenos pro annua pensione solvendos esse, cum parochia sit pinquis, & ipsi nihilominus abundantes ad congruam suam reditus remaneant. Kilianus, ne spe & presentatione sua excideret,

tunc quidem promisit annuos 300. solvere, ac postmodum institutionem ab Ordinario obtinuit; nunc vero hinc inde conuenitur ratione augmenti à se postulari, & se cupit ab hoc augmento, imò à tota pensione liberare, eò quòd ista exactio ipsi videatur iniqua & Simoniaci. Sit ergo

QUÆSTIO.

An Capitulum, cui incorporata est Ecclesia parochialis, à Vicario suo licite ac iuste exigat pensionem annuam, quin augeat?

Kilianus contra sic insurgit. 1. Non possunt Prælati & collegia Ecclesiastica vices suas seu administrationem & regimen Ecclesiæ, exercitium jurisdictionis spiritualis, ac potestatem, curæ animarum exercendæ pro pensione & censu annuo, præsertim pecuniario, aliis citra Simoniam & grave peccatum concedere. Rubric. *S. t. t. Ne Prælati vices suas* &c. sed hoc facit istud Capitulum, quòd vices suas, siue administrationem & regimen Ecclesiæ parochialis B. vi incorporationis ad se pertinentis, atque exercitium jurisdictionis spiritualis concedit alijs, nempe suis Vicariis pro annuo censu & pensione pecuniaria, ut patet ex facti specie: ergo. 2. Ejusmodi administratio & regimen sacrum vendi sine Simonia nequit: ergo neque locari pro pensione tem-

porali & pecuniaria; quia in utroque casu temporale, interueniente pacto vel contractu, exigitur & accipitur pro re & actibus spiritualibus; atque concessio administrationis parochiæ pro censu & pensione pecuniaria vel est locatio, perpetua nempe & ad dies vitæ, vel est simillima locationi, & sic eidem quoad turpitudinem Simonia æquivalet re ipsa, licet forsitan aliud ipsi assignatur nomen. Nec 3. iuvat dicere, quòd solùm exigatur hæc pensio pecuniaria pro concessis Vicario fructibus, qui pretio temporali æstimabiles sunt, & sicut vendi, ita alteri pro pecunia cedi vel locari possunt; contra enim est, quòd hac ratione quilibet collator beneficii vel Patronus licite exigeret summam pecuniarum dicendo, se solum exigere pro fructibus promovendo concedendis & ob-

venturis, quod nemo Catholicus admiserit & rectè sentiens; per hoc enim latissima aperiretur via Simoniacæ pravitati, & passim impunè grassarentur Simonia. Siquidem 4. Capitulum non pro solis fructibus, ut à jure spirituali separatis, exigit pensionem pecuniariam, sed pro jure percipiendi fructus temporales, & quidem annexo officio spirituali ac administrationi curæ animarum & functionibus spiritualibus; cum in potestate inferioris, quàm Summi Pontificis, non sit jus percipiendi fructus temporales à jure & obligatione præstandi functiones spirituales separare, uti Canonistæ & Beneficialistæ uno quasi ore tradunt: ergo exigit pro ipso quasi Beneficio pecunias; nam beneficium definitur esse jus perpetuum percipiendi fructus temporales ex bonis Ecclesiæ ratione spiritualis officii, Barbof. *J. E. U. l. 3. c. 4. n. 8. Leuren. For. Benef. p. 1. q. 1.* & alii communiter *ex can. 2. d. 70. Sc. 16. h. t.* ergo Simoniacè exigit. 5. Non est in potestate alicujus Collegii Ecclesiastici, etiam Cathedralis, pensionem Beneficis & Beneficiatis imponere, sed solius Papæ, & ex certis causis Episcopi, c. 21. *de Præb. c. 2. eod. in 6.* imò nec est in potestate Episcopi in proprium commodum pensionem statuere, per c. 32. *de V. S. Sc. Clem. 2. de Reb. Eccl. alien.* Sed Capitulum exigit pensionem in proprium commodum & utilitatem, contra expressam prohibitionem *Clem. un. de suppl. neg.* (R. P. Pichler *Decis. T. 2.*)

lig. Hæc affert Kilianus, quibus probat absolutè nihil pensionis exigere posse Capitulum à suis Vicariis. Quòd autem semel introductam augere nequeat, sic impugnat, &

Arguit 6. Beneficia Ecclesiastica debent sine diminutione conferri, h. e. sine fructuum subtractione, & sine novo onere, quod prius non erat impositum beneficiis: ergo nec huic vicariatus perpetuo, nec Beneficiatis Antecessoribus. *Rubr. Sc. tit. Ut Eccles. Benef. sine diminut.* ergo & Kiliano debuerat conferri Vicariatus sine novo onere, & imminutione reddituum. 7. Beneficia debent conferri purè & simpliciter, sine omni pacto & obligatione: aliàs committitur Simonia, si non Juris Divini, saltem Ecclesiastici P. Schmalzgrueber *tit. de Simon. n. 242.* Dominus directus non habet jus majorem canonem pro libitu suo exigendi ab emphyteuta, licèt prædium notabiliter sit melioratum, Molina *de J. Sc. J. p. 2. disp. 462.* sicut nec locator pensionem, per l. *fin. C. de Aluvion. l. 25. §. 6. ff. Locati.* Id quod etiam procedit in emphyteusi alterata, veranleiteten Freysstift, Bavaris propriâ. *Land. Recht tit. 21. art. 5.* Sed utique Vicarius respectu Capituli, tanquam parochi principalis, & quasi Domini directi, non debet esse deterioris conditionis, quòd emphyteuta respectu sui Domini directi Laicalis: Ergo 9. æquitati non convenit, ut Vicario, qui debet portare onus & æstum diei, tot labores, imò omnes, saepe

*D

saepe

sape cum periculo vitæ, quos requirit cura animarum, aliquid detrahatur de suis redditibus à Capitulo, quod nihil omnino præstat. 10. Imò periculosum hoc est, & noxium animarum Curæ; nam ex ejusmodi subtractione reddituum facillè inducitur languor & negligentia in functionibus spiritualibus apud Vicarios non sine præjudicio & pernicie animarum, ut triste habemus exemplum in vicina diocesi: ergo.

3 Sed vehementer timeo, imò prævideo, Kilianum frustraneo fatigari conatu, cum & Jura Canonica, & receptam praxim habeat pro adversariis. *Sacra Jura* quidem, quia hæc Vicariis non plus de redditibus parochialibus tribuunt, quàm talem portionem, quæ sufficiat ad congruam illorum sustentationem; nam vi incorporationis pleno jure factæ fructus Beneficii d' rectè pertinent ad Prælatum & Monasterium, vel Capitulum, cui Beneficium incorporatum est, c. 1. eod. in 6. *Clem. 1. de Jur. patron. c. 30. § 33. de Præbend.* cum ea tamen obligatione, ut Vicariis congruam assignent portionem ad honestam sustentationem, arbitrio Episcopi determinandam, *Trid. S. 7. c. 7. de ref.* est enim de essentia incorporationis quoad temporalia factæ (qualis etiam est incorporatio pleno jure, h. e. quoad temporalia simul & spiritualia, debite facta) ut redditus Ecclesiæ parochialis ad Ecclesiam, cui facta est unio, transferantur omnes, nisi aliqui statim initio unionis Vicariis fuerint assignati,

quo casu Prælatus vel Capitulum, cui facta est unio, debet esse contentum sua portione, assignatam verò Vicariis propria auctoritate nullatenus mutare aut imminuere potest sine Episcopi consensu, c. 10. *de Præbend. Clem. un. de suppl. neglig.* Cum igitur fructus Ecclesiæ incorporate pertineant ad Prælatum, vel Collegium, cui est incorporata, & Vicario solum debeatur inde congrua sustentatio de Jure, in potestate Prælati & Capituli est ex dictis fructibus certam illi portionem, si id initio incorporationis factum non est, assignare pro congrua, & tractare cum ipso atque contrahere de fructibus Vicario relinquendis omnibus pro certa annuatim quantitate pecuniaria solvenda sub nomine *absentia*, vel alio quocunque titulo, vel etiam certam fructuum portionem sufficientem pro congrua ipsi assignare, & pro circumstantiis variis mutare. Quia tamen determinatio quantitatis vel fructuum vel pecuniæ ad congruam Vicarii necessitatis fieri de Jure non potest sine auctoritate, consensu, & arbitrio Episcopi c. 1. 10. *Clem. 1. de Jur. patr. Trid. S. 7. c. 7. cit.* censeo, Capitulum quidem potuisse auctarium pensionis petere, at non sine consensu, auctoritate, & arbitrio Episcopi, prævia cognitione arbitrantis, an Vicario remaneat tamen adhuc sustentatio congrua, pro qualitate loci & aliarum circumstantiarum, quam portionem censeo esse debere liberalem potius & amplam, quàm vix sufficientem. *Confirmatur: tale*

tale pactum vel contractus nihil est aliud in re ipsa, quam locatio fructuum: sed fructus Ecclesiarum, cum rei spiritualis rationem non habeant, sine Simonia locari possunt. Et quamvis c. fin. de censib. & Extrav. Ambitio. & inter Comm. de Sim. solum ad triennium, consuetudo vero ad novennium permittat talem locationem, si fiat sine solennitate, Rector tamen Ecclesie principalis, sicut Beneficiatus, fructus suos & ad se pertinentes (non ad Ecclesiam) sine solennitate potest e-locare etiam ad tempus longius, vel in perpetuum, & ad dies vite. Consuetudo autem & Praxis hanc doctrinam confirmat, cum passim videamus, titulo absentie à Vicariis exigi certam pecunie pensionem annuam, & non raro augeri.

4. Argumenta contraria sic potest dissolvere Capitulum. Ad 1. negat *Min.* vel ejus suppositum, quod Capitulum vices suas & administrationem Vicario committat pro pensione annua, sed solum locat ipsi fructus ad se de Jure pertinentes pro pensione annua pecuniaria, & sic temporale exigit pro temporali, quod Simoniacum non est. Ad 2. negat rursus suppositum, quod ipsa administratio & regimen Ecclesie, jurisdictio spiritualis, & cura animarum Vicario pro annuo censu elocentur, sed solum elocantur, & ipsi relinquuntur fructus & redditus temporales pro pensione pecuniaria. Ad 3. negat *paritatem* cum collatore Beneficii, & merito patrono, cui parochia non incorporata, quia hi prorsus nul-

lum habent jus vel dispositionem circa redditus Ecclesie vel Beneficii, *Clem. 1. de Jure Patron. cit. &c.* Capitulum vero per incorporationem habet jus quasi ad dictos redditus, modo Vicario juxta arbitrium Episcopi præbeat congruam. Ad 4. negat *Antec.* nam jus percipiendi fructus ob functiones parochiales, non per se, sed per Vicarium exercendas virtute incorporationis est penes Capitulum, quod jus non tribuit pro pensione pecuniaria Vicario, sed ei relinquit præcisè fructus tanquam salarium ad congruam sustentationem, vel per viam locationis, obligatione ipsi imposita, ut pro fructibus, qui congruam excedunt, sibi præstet pensionem annuam: si insistas, jus percipiendi fructus competere Vicario, ait, hoc jus gratis ipsi concedi à Capitulo, cum potuisset ipsum eos ad se trahere, ac pro congrua statuere Vicario pensionem pecuniariam, vel alio modo providere: & hoc jus Vicarii solum ex locatione fructuum, adeoque ex titulo verè temporali ortum habet. Ergo nec vendit, nec locat Vicario jus percipiendi fructus spirituali officio annexum, sed solum intuitu functionum parochialium fructus ipsi relinquit tanquam stipendium sustentationis, quod vel in certa fructuum portione, vel in pecunia, potest consistere: in hoc casu consistit in fructibus omnibus ipsi permittis, sed sub onere pensionis pro illis sibi quasi locatis solvendæ. Ad 5. distinguit *Ma.* Non est in potestate Collegii Ecclesiastici &c.

imponere Beneficiato pensionem, ex beneficio proprio Beneficiati solvendam. *C. Ma.* ex beneficio sibi incorporato, subdistinguit, titulò jurisdictionis & independenter ab Episcopo, cuius est invigilare, ut Vicario maneat congrua. *C. Ma.* titulò contractùs, & locationis fructuum directe ad se pertinentium, & dependenter à consensu Episcopi. *N. Ma.* Sub hac ratione in proprium utique commodum ex re sua alteri locata capiendum pensionem imponere, & pro circumstantiis etiam augere nullibi prohibetur, sicut licitum est cuilibet parrocho vel alteri Beneficiato redditus suos, vel partes, ad tempus, vel ad dies vitæ, alteri etiam laico locare pro pensione pecuniaria.

Ad 6. eodem modo respondet, sicut ad 5. nam illa diminutio prohibetur solum collatoribus, & patronis illis, quibus per incorporationem nullum jus competit in Beneficio & ad fructus. Ad 7. dat idem responsum; nullibi enim prohibitum est de fructibus directe ad se pertinentibus pacisci, eosque sub conditione certæ pensionis alteri relinquere: neque hoc modo pactum fit de dando temporali pro spirituali, adeoque Simoniacum non est, nec ab Ecclesia prohibitum. Ad 8. distinguit *Ma.* Dominus directus non potest augere canonem respectu emphyteutæ, cum quo & ejus hæredibus jam semel convenit, & contractum fecit de certo canone quotannis pendendo. *C. Ma.* cum alio emphyteuta qui priori non succedit jure hæreditario, vel quando emphyteutis iterum

rediit ad Dominum directum, & alteri nullum adhuc jus obtinenti de novo conceditur (wann das Gut auf einen ledigen Anfall kombt) *N. Ma.* Quando moritur Vicarius, vel discedit aliusque substituendus est Vicarius, nullum adhuc jus in Beneficio, vel ex contractu obtinens, potest Capitulum, quod instar Domini directi relinquit novo Vicario utilitatem & fructus, potest inquam de novo ratione fructuum ad se pertinentium cum ipso contrahere vel pacisci, servatis tamen de Jure servandis, & adhibito consensu Episcopi. Ad 9. negat, æquitati repugnare, si non obstante majori pensione pacta Vicario maneat adhuc congrua & competens juxta arbitrium Episcopi. sustentatio. Verum est, quod subinde advertit rem profructus indignam, imò inquam esse, si Vicariis tam modica relinquatur portio pro congrua, ut vix & ne vix quidem honestè & competenter statui vivere valeant; non enim decet, ut animarum pastores, animam suam pro ovibus dare obligati, vivant tam miserè instar portorum & opificum, non sine anxia sollicitudine de victu, vestitu, & aliis in rem domesticam necessariis perpetuò habenda. Ad 10. ait, si competens relinquatur Vicariis sustentatio (plus enim ipsis non debetur) malitiæ ipsorum imputandum est & sollicitudine, si curam animarum languidè, negligentè, & cum præjudicio aut jactura administrarent suarum ovium, non Parochis principalibus; qui titulò incorporationis residuum fructuum justè exigunt. Stimulare negligentès Episcoporum cura erit.

TITU.